

POSTANOWIENIE

Dnia 29 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

w sprawie zażalenia **B.S.**

na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa

w sprawie o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.

na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 29 grudnia 2025 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Białymstoku z 1 grudnia 2025 r., sygn. III Kp 2685/25

o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

postanowił:

uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łomży.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 grudnia 2025 r., sygn. akt III Kp 2685/25, Sąd Rejonowy w Białymstoku na podstawie art. 37 § 1 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu sprawy dotyczącej rozpoznania zażalenia na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa, która to z kolei decyzja dotyczy czynu z art. 231 § 1 k.k., którego dopuścić się mieli sędziowie Sądu Okręgowego w Białymstoku X. Y. i X.1 Y.1 Drugi z wymienionych pełni również funkcję Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w stosunku do sędziów z

obszaru okręgu białostockiego. Powyższe okoliczności, zdaniem sądu wnioskującego, mogą w odczuciu społecznym wzbudzić przekonanie o braku warunków do obiektywnego orzekania, co wywołuje potrzebę przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy uznał co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Białymstoku zasługuje na uwzględnienie.

Określona w art. 37 § 1 k.p.k. instytucja stanowi wyjątek od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy, zatem jej zastosowanie powinno mieć miejsce jedynie wówczas, gdy przemawiają za tym szczególne względy, związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że zastosowanie art. 37 k.p.k. uzasadniają tylko takie konkretne sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać w aspekcie zewnętrznym przekonanie – chociażby mylne – o braku warunków do rozpoznania w danym sądzie sprawy w sposób obiektywny (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 13 lipca 1995 r., III KO 34/05, OSNKW 1995, z. 9-10, poz. 68; 17 maja 2006 r., II KO 27/06, Lex 186944; 26 czerwca 2007 r., II KO 36/07, Lex 282245).

Wśród okoliczności uzasadniających skorzystanie z instytucji z art. 37 k.p.k. słuszenie wskazuje się m. in. na sytuację, gdy uczestnikiem postępowania jest sędzia sądu właściwego lub nadzrędnego (por. m. in. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 25 lutego 2022 r., I KO 10/22, LEX nr 3322318; 28 grudnia 2021 r., V KO 94/21, LEX nr 3324582; 25 stycznia 2007 r., IV KO 3/07, LEX nr 568473; 25 czerwca 2005 r., II KO 22/05, LEX nr 1615825). W realiach niniejszej sprawy fakt, iż zaskarżona decyzja odnosi się do choćby tylko potencjalnej odpowiedzialności karnej sędziów Sądu Okręgowego w Białymstoku, a zatem sądu nadzrędnego nad właściwym, może w odczuciu społecznym wzbudzić przekonanie o braku warunków do obiektywnego orzekania – i to niezależnie od tego czy w rzeczywistości sąd stworzony z sędziów Sądu Rejonowego w Białymstoku byłby w pełni zdolny do niezależnego orzekania. Nie jest bez znaczenia także wskazana we

wniosku okoliczność związana z pełnieniem przez sędziego X.1 Y.1 funkcji Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w stosunku do sędziów okręgu białostockiego. Tego rodzaju sytuacji, mogących rodzić, choćby nawet nieuzasadniony, negatywny społeczny wydźwięk, bądź też ingerować w swobodę orzekania, w interesie dobra wymiaru sprawiedliwości należy unikać poprzez dopuszczalną w drodze wyjątku zmianę właściwości miejscowej sądu. Dobro wymiaru sprawiedliwości we wskazanych przez sąd wnioskujący okolicznościach postrzegać bowiem należy jako potrzebę zarówno zagwarantowania warunków bezstronności orzekania, jak i utwierdzenia opinii społecznej w przekonaniu, że jedynymi względami mającymi wpływ na treść orzeczenia są kryteria merytoryczne.

Mając zatem na uwadze dobro wymiaru sprawiedliwości uznać należy, że zaistniała określona w art. 37 § 1 k.p.k. podstawa do przekazania przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu spoza okręgu białostockiego, tj. Sądowi Rejonowemu w Łomży.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[WB]

[r.g.]